

RJ-Uiting 2025-3B: Voorstellen tot aanpassing van Richtlijnen naar aanleiding van ontvangen commentaren op de RJk-bundel (jaareditie 2025)

<i>Hoofdstuk RJk</i>	<i>Diverse hoofdstukken</i>
<i>Status</i>	<i>ontwerp-Richtlijn</i>
<i>Publicatiedatum RJ-Uiting</i>	<i>6 mei 2025</i>
<i>Voorgestelde ingangsdatum</i>	<i>1 januari 2026</i>
<i>Commentaarperiode tot</i>	<i>6 juni 2025</i>

Inleiding

Voor wie is deze RJ-Uiting relevant

Voor alle gebruikers van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen kunnen één of meer van de voorgestelde wijzigingen relevant zijn.

Welke wijzigingen stelt de RJ voor

Naar aanleiding van ontvangen commentaren op de RJk-bundel (jaareditie 2025) stelt de RJ diverse wijzigingen voor.

De voorgestelde wijzigingen in de RJk-bundel hebben betrekking op:

1. Verduidelijking van de verwerking van de meerwaarde bij waardering van een deelneming tegen een hogere waarde op basis van de vermogensmutatiemethode (hoofdstuk B3);
2. Verduidelijking ten aanzien van de rubricering van langlopende schulden waarvan per balansdatum de leningsvoorwaarden zijn geschonden (hoofdstuk B9);
3. Verduidelijking ten aanzien van de verwerking van betalingskortingen (hoofdstuk B13);
4. Toelichting van uitzonderlijke omstandigheden bij microrechtspersonen (hoofdstuk M1);
5. Redactionele wijzigingen.

Voor de voorgestelde wijzigingen van de Richtlijnen voor middelgrote en grote rechtspersonen wordt verwezen naar RJ-Uiting 2025-3A 'Voorstellen tot aanpassing van Richtlijnen naar aanleiding van ontvangen commentaren op de RJ-bundel (jaareditie 2025)'.

Commentaarperiode

De RJ nodigt u uit tot het inzenden van commentaren op deze RJ-Uiting. Deze kunnen tot uiterlijk 6 juni 2025 worden ingediend bij het RJ-secretariaat, bij voorkeur per email (secretariaat@rjnet.nl). Commentaren zullen als openbare informatie worden behandeld en op de RJ-website gepubliceerd, tenzij door respondenten is aangegeven dat het commentaar geheel of gedeeltelijk moet worden aangemerkt als vertrouwelijk.

Achtergrond en inhoud

Op de in september 2024 uitgebrachte RJK-bundel (jaareditie 2025) zijn commentaren ontvangen. Naar aanleiding van de ontvangen commentaren stelt de RJ voor inhoudelijke en redactionele wijzigingen aan te brengen in diverse hoofdstukken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Voorgestelde wijzigingen Richtlijnen voor micro- en kleine rechtspersonen

In deze paragraaf worden de voorgestelde wijzigingen in de RJK-bundel nader toegelicht.

Op basis van alinea 301 van hoofdstuk M1 'Microrechtspersonen' zijn de voorstellen die betrekking hebben op verwerkings- en waarderingsaspecten ook van toepassing voor microrechtspersonen.

1. Verduidelijking van de verwerking van de meerwaarde bij waardering van een deelneming tegen een hogere waarde op basis van de vermogensmutatiemethode

Indien een rechtspersoon een reeds gehouden belang in een deelneming, gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of actuele waarde, gaat waarden tegen een hogere nettovermogenswaarde respectievelijk een hoger zichtbaar eigen vermogen van de deelneming, zal de meerwaarde onder andere het gevolg kunnen zijn van herwaarderingen bij de deelneming en/of van na initiële verwerving door de deelneming behaalde niet-uitgekeerde winsten.

De RJ stelt voor om in alinea 121 van hoofdstuk B3 'Financiële vaste activa en consolidatie' te verduidelijken dat de na de verwerving door de deelneming behaalde niet-uitgekeerde winsten, indien en voor zover uitkering daarvan niet zonder beperking kan worden bewerkstelligd, worden opgenomen in een wettelijke reserve deelnemingen.

2. Verduidelijking ten aanzien van de rubricering van langlopende schulden waarvan per balansdatum de leningsvoorwaarden zijn geschonden

Alinea 206 van hoofdstuk B9 'Verplichtingen/Schulden' behandelt de rubricering van langlopende leningsovereenkomsten waarbij per balansdatum sprake is van het niet voldoen aan leningsvoorwaarden. Dergelijke schulden worden als kortlopend gerubriceerd als de schuld als gevolg van deze schending direct opeisbaar is. Alinea 206 bepaalt echter dat als op of voor balansdatum met de schuldeiser een herstelperiode is overeengekomen, waardoor onmiddellijke opeising niet mogelijk is, de schuld als langlopend geclassificeerd blijft, mits de herstelperiode minimaal tot 12 maanden na balansdatum loopt.

De RJ onderkent dat bij een schending van de leningsvoorwaarden per balansdatum zich de volgende situaties kunnen voordoen:

- 1) De schuldeiser doet onvoorwaardelijk afstand van zijn recht de lening als gevolg van de schending per balansdatum op te eisen (veelal door het verstrekken van een 'waiver'). Hierdoor blijft de schuld als langlopend gerubriceerd; of
- 2) Er vindt als gevolg van de schending per balansdatum geen directe opeising van de schuld door de schuldeiser plaats, onder de voorwaarde dat de rechtspersoon gedurende een overeengekomen herstelperiode werkt aan herstel van zijn financiële positie. In dat geval heeft de schuldeiser nog geen afstand gedaan van zijn recht de lening als gevolg van de schending per balansdatum op te eisen. Als aan het einde van de herstelperiode onvoldoende herstel heeft plaatsgevonden, kan de schuldeiser de lening alsnog opeisen als gevolg van de schending per balansdatum. In deze situatie is de schending per balansdatum niet hersteld, maar als gevolg van de overeengekomen herstelperiode kan de schuldeiser gedurende deze herstelperiode de schuld niet opeisen. Als de overeengekomen herstelperiode tot ten minste 12 maanden na balansdatum loopt, wordt de schuld als langlopend gerubriceerd. De schuld kan immers niet binnen 12 maanden na balansdatum worden opgeëist.

De RJ stelt voor om alinea 206 van hoofdstuk B9 hierop te verduidelijken.

De RJ benadrukt dat toepassing van alinea 206 de toepassing van alinea 206a niet uitsluit. Dit betekent dat als sprake is van een schending per balansdatum waarbij de schuldeiser de schuld niet per balansdatum (situatie 1) of niet gedurende de herstelperiode (situatie 2) opeist, niettemin de verwachting kan bestaan dat binnen 12 maanden na balansdatum niet meer zal worden voldaan aan de leningsvoorwaarden. In dat geval kan de rechtspersoon de schuld alsnog als kortlopend rubriceren op grond van alinea 206a.

De RJ stelt aanvullend voor alinea 103 van hoofdstuk B9 te laten vervallen, omdat de inhoud van deze bepaling reeds in alinea 104 is opgenomen en alinea 103 inconsistenties bevat met de bepalingen van alinea 104.

3. Verduidelijking ten aanzien van de verwerking van betalingskortingen

De RJ stelt voor om in alinea 110 van hoofdstuk B13 'Winst-en-verliesrekening' de verwerking van betalingskortingen als rentelasten te laten vervallen. Reden hiervoor is dat de overige bepalingen voor het verwerken van opbrengsten reeds de verwerking van betalingskortingen behandelen. Een betalingskorting kan bijvoorbeeld worden verstrekt aan een afnemer bij vervroegde betaling. Dit voorstel leidt tot verdere consistentie binnen de Richtlijnen. Als gevolg van deze voorgestelde verduidelijking is alinea 103 van hoofdstuk B5 'Vorderingen en overlopende activa' redactioneel aangepast.

4. Toelichting van uitzonderlijke omstandigheden bij microrechtspersonen

Op grond van alinea 202 van Richtlijn M1 'Microrechtspersonen' verstrekt een microrechtspersoon in uitzonderlijke omstandigheden, zoals het zich voordoen van materiële onzekerheid over de continuïteit of de toepassing van liquidatiegrondslagen, aanvullende gegevens in de toelichting ter aanvulling van hetgeen artikel 2:395a BW van de microrechtspersoon verlangt. Deze aanvullende informatievereiste is niet opgenomen in alinea 401 van Richtlijn M1, die de openbaar te maken jaarrekening behandelt. De RJ is van mening dat de aanvullende informatie die op grond van alinea 202 in de inrichtingsjaarrekening is opgenomen, ook in de openbaar te maken jaarrekening moet worden opgenomen. De RJ stelt daarom voor alinea 401 hierop aan te passen.

5. Redactionele wijzigingen

Overgangsbepalingen

In hoofdstuk C1 ‘Kleine organisaties-zonder-winststreven’ is een overgangsbepaling niet langer opgenomen. Deze overgangsbepaling is niet meer relevant voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026. Het niet langer opnemen van deze overgangsbepaling heeft geen gevolgen voor de huidige verslaggeving: de uit de toepassing van de overgangsbepaling voortgekomen verwerkingswijze kan, voor de activa die het betreft, worden voortgezet.

Toelichtingsvereiste bij toepassing van hoofdstuk C1 ‘Kleine organisaties-zonder-winststreven’

Alinea 108 van hoofdstuk C1 ‘Kleine organisaties-zonder-winststreven’ bevat de aanbeveling tot het vermelden van de toepassing van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, indien en voor zover de Richtlijnen integraal zijn toegepast. De RJ stelt voor deze aanbeveling op te nemen als (nieuwe) alinea 303b in paragraaf 3 ‘Presentatie en toelichting’. Alinea 108 komt hiermee te vervallen.

Modellen van balans en staat van baten en lasten van kleine fondsenwervende organisaties

Bijlage 1 en bijlage 2 van hoofdstuk C2 ‘Kleine fondsenwervende organisaties’ bevatten het model voor de balans en staat van baten en lasten van kleine fondsenwervende organisaties. De RJ stelt enkele redactionele aanpassingen in de modellen voor om de leesbaarheid van de modellen en hun consistentie met hoofdstuk C2 te verbeteren.

Overige redactionele wijzigingen

In diverse hoofdstukken wordt voorgesteld redactionele wijzigingen door te voeren. Hieronder vallen alle voorgestelde wijzigingen die hierboven niet afzonderlijk zijn toegelicht.

Voorgestelde wijzigingen in RJK-bundel

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk B3

B3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA EN CONSOLIDATIE

Deze Richtlijn B3 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn B3 (aangepast 2024) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

B3.1 Financiële vaste activa

Verwerking en waardering

121 Indien de rechtspersoon een reeds gehouden belang in een deelneming, gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of actuele waarde overeenkomstig artikel 2:384 lid 1 BW, gaat waarden tegen hogere nettovermogenswaarde respectievelijk hoger zichtbaar eigen vermogen van de deelneming, zal de meerwaarde onder andere het gevolg kunnen zijn van herwaarderingen ~~van~~ bij de deelneming en/of van na verwerving door de deelneming behaalde niet uitgekeerde winsten.

Op basis van de grondslagen van de rechtspersoon worden de na de verwerving doorgevoerde nog niet gerealiseerde herwaarderingen ~~van~~ bij de deelneming opgenomen in een wettelijke reserve deelnemingen of een herwaarderingsreserve. De na de verwerving door de deelneming behaalde niet-uitgekeerde winsten, indien en voor zover uitkering daarvan niet zonder beperking kan worden bewerkstelligd, worden opgenomen in een wettelijke reserve deelnemingen. Zie ook alinea's 112 en 113a van hoofdstuk B8 Eigen vermogen. Voor zover de meerwaarde niet in een herwaarderingsreserve of een wettelijke reserve deelnemingen wordt opgenomen, wordt de meerwaarde in de overige reserves opgenomen.

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk B5

B5 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Deze Richtlijn B5 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn B5 (aangepast 2023) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

B5.1 Vorderingen

Waardering

103 De vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde inclusief transactiekosten. De vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen, onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid. De nominale waarde van een actief is de hoofdsom die wordt genoemd in de overeenkomst waaruit het actief is ontstaan. ~~Betalingskortingen en kredietbeperkingstoelagen worden van de nominale waarde afgetrokken.~~

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk B9

B9 VERPLICHTINGEN/SCHULDEN

Deze Richtlijn B9 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn B9 (aangepast 2024) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026

B9.1 Algemeen

Inleiding

101 Verplichtingen worden onderscheiden in:

- voorzieningen (zie hoofdstuk B10 Voorzieningen en niet in de balans opgenomen verplichtingen);
- langlopende schulden (zie paragraaf 2);
- kortlopende schulden (zie paragraaf 3);
- overlopende passiva (zie paragraaf 4);
- niet in balans opgenomen verplichtingen (zie hoofdstuk B10 Voorzieningen en niet in de balans opgenomen verplichtingen).

~~Deze categorieën hoeven niet afzonderlijk gepresenteerd te worden.~~

Onder schulden worden verstaan de per balansdatum bestaande en vaststaande verplichtingen van de rechtspersoon die gewoonlijk door betaling worden afgewikkeld. Is de overeengekomen betalingstermijn van een schuld meer dan een jaar, dan is sprake van een langlopende schuld. Voor de presentatie van in het eerstkomend jaar vervallende aflossingen wordt verwezen naar alinea 206.

Onder overlopende passiva worden verstaan vooruitontvangen bedragen voor baten die ten gunste van volgende perioden komen en na de balansdatum nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegerekend.

Voor de verwerking en waardering en de vereiste toelichting op rentelasten die voortvloeien uit verplichtingen, wordt verwezen naar hoofdstuk B16 Rente.

Presentatie en toelichting

103 ~~Schulden worden gerangschikt onder de kortlopende schulden als:
een schuld (met of zonder betalingstermijn) die uiterlijk met één jaar moet worden voldaan of kan worden opgeëist;
een schuld met een betalingstermijn waarin bepalingen zijn opgenomen inzake vervroegde opeisbaarheid, indien de voorwaarden, waaronder vervroegde opeisbaarheid mogelijk is, zijn ingetreden of aannemelijk is dat zij in het boekjaar zullen intreden; of
de schuldenaar het stellige voornemen heeft de schuld vervroegd af te lossen in het jaar na het boekjaar.
(vervallen)~~

B9.2 Langlopende schulden

Presentatie en toelichting

206 Indien op balansdatum niet wordt voldaan aan de leningsvoorwaarden van een langlopende leningsovereenkomst met als gevolg dat de schuld direct opeisbaar wordt, rubriceert de rechtspersoon de schuld als kortlopend, tenzij ~~Indien echter~~ op of voor balansdatum:

- a. met de schuldeiser is overeengekomen dat de schuldeiser afstand doet van zijn recht de schuld op grond van deze schending van de leningsvoorwaarden op te eisen; of
- b. met de schuldeiser een herstelperiode is overeengekomen en daarom onmiddellijke opeising op grond van deze schending van de leningsvoorwaarden niet mogelijk is, en blijft de schuld als langlopend geëclassificeerd, mits de herstelperiode minimaal tot 12 maanden na balansdatum loopt.

Indien pas na balansdatum ~~doeh~~ maar voor het moment van opmaken van de jaarrekening overeenstemming met de schuldeiser wordt bereikt zoals opgenomen onder a. of b., door de rechtspersoon met de schuldeiser over een herstelperiode waardoor de lening niet binnen 12 maanden na balansdatum opeisbaar is, is het toegestaan de schuld als langlopend te classificeren rubriceren. De toepassing van deze optie moet wordt dan ~~worden~~ toegelicht (artikel 9 Besluit modellen jaarrekening).

Ten behoeve van het wettelijk vereiste inzicht wordt aanbevolen het bedrag van de in het eerstkomend jaar vervallende aflossingen op langlopende leningen te rubriceren onder de kortlopende schulden. Op deze wijze wordt het inzicht dat de balans biedt omtrent de liquiditeit van de rechtspersoon vergroot.

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk B13

B13 WINST-EN-VERLIESREKENING

Deze Richtlijn B13 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn B13 (aangepast 2022) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

Netto-omzet

110 De kleine rechtspersoon mag zijn winst-en-verliesrekening opstellen op basis van de modellen I en J van het Besluit modellen jaarrekening (zie onderdeel D Wetteksten, Modellen en besluiten). Bij toepassing van deze modellen wordt slechts de bruto-marge weergegeven. De netto-omzet wordt in dat geval niet getoond.

Onder de netto-omzet wordt in artikel 2:377 lid 6 BW verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten uit het bedrijf van de rechtspersoon onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen. Dit houdt in dat de netto-omzet de weergave is van de omvang der zaken van de rechtspersoon, dus van hetgeen de rechtspersoon voor eigen rekening en risico presteert door verkoop en levering (of

eigendomsoverdracht) dan wel door het verrichten van diensten aan zijn cliënten. ~~In geval van incidenteel gebruik van betalingskortingen worden deze over het algemeen niet in mindering gebracht op de omzet maar als rentelasten verantwoord.~~

[...]

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk C1

C1 KLEINE ORGANISATIES-ZONDER-WINSTSTREVEN

Deze Richtlijn C1 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn C1 (aangepast 2024) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026

C1.1 Algemene uiteenzettingen

Inleiding en toepassingsgebied

108 ~~Aanbevolen wordt dat de organisatie in de toelichting op haar jaarrekening opneemt dat de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving zijn gevolgd. Een dergelijke vermelding is slechts toegestaan als ook de andere hoofdstukken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving zijn toegepast. (vervallen)~~

C1.3 Presentatie en toelichting

Jaarverslaggeving

303b Als de organisatie de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving integraal heeft toegepast, wordt aanbevolen dat zij hiervan melding maakt in de toelichting van de jaarrekening.

C1.5 Overgangsbepalingen

Overgangsbepaling per 1 januari 2021 (latere toepassing niet toegestaan)

Overgang naar een alternatieve verwerkingswijze van baten uit nalatenschappen

501 ~~(vervallen) De bepaling in alinea 209, die voorziet in een alternatieve verwerkingswijze van baten uit nalatenschappen, is van toepassing voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2021, waarbij eerdere toepassing is toegestaan. Een overgang naar een andere verwerkingswijze van baten uit nalatenschappen, behoudens de in de volgende paragraaf genoemde afwijking, wordt aangemerkt als een stelselwijziging die wordt verwerkt in overeenstemming met hoofdstuk A3.1 Stelselwijzigingen.~~

~~In afwijking van hoofdstuk A3.1 Stelselwijzigingen is het in het eerste verslagjaar dat aanvangt op of na 1 januari 2021, of bij eerdere toepassing van de gewijzigde bepaling in alinea 209, toegestaan de stelselwijziging prospectief te verwerken. Bij prospectieve verwerking wordt het nieuwe stelsel toegepast op nalatenschappen die nog niet in de jaarrekening van het voorgaand verslagjaar zijn verwerkt. De gewijzigde bepaling in alinea 209 wordt toegepast in het nieuwe boekjaar met dien verstande dat het openingsvermogen van het verslagjaar niet hoeft te worden aangepast. De vergelijkende cijfers worden, in afwijking van alinea 111 van hoofdstuk A3.1 Stelselwijzigingen, niet aangepast.~~

~~Bij prospectieve verwerking is het toegestaan, in afwijking van alinea 115 van hoofdstuk A3.1 Stelselwijziging, de betekenis van de stelselwijziging voor individuele posten uitsluitend kwalitatief toe te lichten. Dit houdt in dat vanwege de vergelijkbaarheid moet worden vermeld welke posten van de balans, de staat van baten en lasten en — voor zover van toepassing — het kasstroomoverzicht door de stelselwijziging zijn beïnvloed.~~

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk C2

C2 KLEINE FONDSENWERVENDE ORGANISATIES

Deze Richtlijn C2 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn C2 (aangepast 2024) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026

	31 december 20xx	31 december 20xx-1
ACTIVA		
<i>Immateriële vaste activa</i>
<i>Materiële vaste activa</i>
<i>Financiële vaste activa</i>	_____	_____

<i>Vorraden</i>
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>
<i>Effecten</i>
<i>Liquide middelen</i>	_____	_____
	_____	_____
Totaal	=====	=====
PASSIVA		
<i>Reserves en fondsen</i>		
–	reserves	
	• bestemmingsreserves	...
	• overige reserves	_____

–	fondsen	
	• bestemmingsfonds(en)	_____

	<u>Totaal reserves en fondsen</u>	...
<i>Vorzieningen</i>
<i>Langlopende schulden</i>
<i>Kortlopende schulden</i>	_____	_____
Totaal	=====	=====

	Werkelijk jaar t		Begroot jaar t	Werkelijk jaar t-1	
	€	€	€	€	€
Baten:					
<u>Geworven baten</u>					
– Baten van particulieren
– Baten van bedrijven
– Baten van loterijorganisaties
– Baten van subsidies van overheden
– Baten van verbonden (internationale) organisaties
– Baten van andere organisaties zonder winststreven
Som van de geworven baten
– Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten
– Overige baten
Som van de baten
Lasten:					
Besteed aan doelstellingen					
– Doelstelling A
– Doelstelling B
– Doelstelling C
<u>Som van de doelbestedingen</u>
Wervingskosten
Kosten beheer en administratie
Som van de lasten
Saldo voor financiële baten en lasten

	Werkelijk jaar t	Begroot jaar t	Werkelijk jaar t-1
Saldo financiële baten en lasten
Saldo van baten en lasten	<u>...</u>	<u>...</u>	<u>...</u>
Bestemming saldo van baten en lasten:			
Toevoeging/onttrekking aan:			
– overige reserve
– bestemmingsreserves
– bestemmingsfonds	<u>...</u>	<u>...</u>	<u>...</u>
	<u>...</u>	<u>...</u>	<u>...</u>

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk M1

M1 MICRORECHTSPERSONEN

Deze Richtlijn M1 (aangepast 2025) vervangt Richtlijn M1 (aangepast 2024) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026

M1.4 Openbaarmaking

401 De jaarrekening wordt volgens de bepalingen van artikel 2:394 BW openbaargemaakt. Daarbij mag rekening worden gehouden met de vereenvoudigingen en vrijstellingen volgens artikel 2:395a lid 8 BW. Dit betekent dat de microrechtspersoon uitsluitend de overeenkomstig alinea 203 en 204 opgemaakte balans openbaar hoeft te maken. Als sprake is van een uitzonderlijke omstandigheid zoals bedoeld in alinea 202, worden de aanvullend verstrekte gegevens in de inrichtingsjaarrekening eveneens opgenomen in de openbaar te maken jaarrekening.